

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

"Balt. Semk." Administrācija, Rīgas Latw. beedribas namā, un redakcija: Jelgavā, Katoļu-eelā N° 2. Beļtam Rīgā: Schilling'a, Rāptaina un Lūkawa grahmata-bodis un pee kopmana Lerchenborff, piļš. Raķku-eelā N° 13. Zitas piļšētās: wifas grahmata-bodis. Uļ lauleem: pee pagasta: walbehm, mahzitateem, skolotajeem, 2c.

6. gads.

Rīgā, 16. janwari.

Makša:

Ar Peeliktumu: par gadu 3 r. 40 k., par 1/2 gadu 1 r. 80 l. Beļ Peeliktuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 l. Par preehtitichanu ar pastu uļ latru eļemplari, ween atga waj ar jeb Beeliktuma, jamaļšā 80 lap. par g. un 35 lap. par 1/2 g. S l u d i u g u u u 6. p e e n e m, wifās apsteļejamās weelās pret 8 lap. par šķhu rindinu.

N° 3. Lihdi ar Baltijas Semkopi ik nedēļas isnaht Peeliktums ar stahsteem un derigu laika-kawekli; **1880.** makša 1 rub. 40 kap. par gadu, 80 kap. par pusgadu.

Saimneezibas nodafa.

Seemas-darbi lauksaimneezibās.

Sen un ar leelu ilgoshanos gaiditais ragawu-jelšs, kas eestah-jahs janwara mehnesha eesahkumā, semkopjeem daudš waj palihdisejis škubināt sawus lihdi tam brihdim stipri aiskawetos sirgu-darbus; warbuht jau tik tabhu, ka dašs labs buhs nošpreedis, saweem sirgeem likt stahwet beļ darba un špehzinatees preeļš nahkamā pawafara lauku-darbeem. Šahds nodoms laikam un weenigi tikai tahdeem semkopjeem buhs eeshahwees prahtā, kas kuhtrumam padewušeēs labpraht staipahs aiskrahņē waj ari tikēt neaprašči, turpretim wif n. zihitigeē un attihstijuišeēs semkopji it labi sin, ka beļ nepezeeshamās malfas, zela-grants un buhwmateriala peeweshanas seemā pastrah-dajami ari wehl ziti sirgu-darbi, kas jebšuru puhšinu atmalšā alash drošči un sagatigi.

Cesahšim p. p. ar kuhdras-wešchānu. Kuhdra, ušwesta seemas-laikā uļ zihromeem, pahrlabo, kā sinam, fatru semi, ihpašči zeeto mahlu. Tikpat ailmahšajahs mērgela, pat prahtā mahla ušwešchāna uļ šmilts-semi un otradi ari šmilts ušwešchāna uļ mahla-semi. — Teizamai darbošchānai japeekaita jo projam semju-peeweshāna preeļš kompoškas, uļ to derehs nemt jewišči grahwju-semi no plawahm waj ari wezos škaideenus un zitas tahdas atleelas, kuru iswešchāna wafaras-laikā loti daudš laika išškehredē. — Rahrtiga saimneeziba un lai to ari buhtu mēsa, muššam newar buht beļ ledus, kas jahawed janwara mehnesi, tahdeht ka tam tad pats leelakais stiprums, ilgaki atturetees šiltuma eespaidam. Kur ledus pagrabu truhktu, tur ledu war ari ušglabat jemes wifai, kad to šidara pehz ihpašča preeļškrahtā, kahds lasitajeem jau senal šhini laikrahstā pašneegts. *) Ari šuhdu-iswešchāna seemas beigās loti teizama, kad wedot šuhdus nepamet wis iššupās, bet uļ lihdsena laika tuhliť išahrdā. Zil imuki jeme ušrahgšt tikrumā sem ahrditeem, ilgaku laiku tā gulejušcheem šuhdeem, to ar preeku deesgan esam redsejušči; pat zeetais mahls paleel irdens un laujahs pareiš ištrahdat; kuplis plahwums doš leezibu, ka jeme špehzinata. Gatawā kompošta tikpat išwedama tagad uļ plawahm un šchē ar grahbekli weenlihdsigi un plahni iškleeshāma.

*) Tuhstoscheem lasitaju pa tam buhs peenahkusi šahst, kaut min. padoms nebuhs paššitams, tahdeht to tē išsumā atjaunosim. Pat jo šiltās jemes, ne ka Baltijas gubernas, ledu ari wafalās saimneezibās, kam ledus-pagrabu buhwe isnaht par dahrgu, ušglabā šchahda wišē: kaut kur patihkamā weetā seemas laikā — tā jau minēts wislabaki janwarā — jahawed pehz eespeeshchānas leeli ledus-gabali un pa kahrtāi jahaleel rinki aptahrt (kā laudsi met), tā ka nahl weens uļ otra. Jo wairak ledus wafarā wajjaga, jo leelakai jabuht tahdai ledus kopai. Katra ledus tahrtā jahaleel tik ruhpiigi kopā, zil ween war, un šchirbas, kas tomehr attihšchahs, japeeber ar šaheršetu ledu un ja-apeļij ar uhbeni, lai šahst weenā kopā. Kad šchi kahrtā tā šahaluš weenā ledus-bluki, tapat atkal jadara ar otro, tresho zetorto 2c. kahrtu, lihdi wifa ledus-kopa ir kahdas 10 pehdas augsta. Tad šchi kopa wisaplahrt zeeti ja-apeļed ar šuhnahm waj ar špakeem, pelawahm 2c. šchim šegam jabuht beesam kahdas 2 1/2—3 pehdas. Weidšot pahr wifu tā apšegto ledus-kopu nahl uļ stabeem dibināts šalmu jumts, tā to daudšreih redš plawās waj pee rijahm wifš seena waj šalmu laudšes, bet šchim jumtam buhs kahdas 2 pehdas buht augstaki par ledus-kopu. Ja nu wafarā ledus wajjadšigs, tad tas alash jahahl nemt no paššas augšas, bet ne kad no malas. Rā pats par sewi protams, atšegā weeta tuhdať atkal zeeti ja-apeļed. Uļ tahdu wišē ledus ušturahs lihdi pat nahkoscham rudenim. — Ewehrojot, ka ari muššu masgruntneekem ledus nepezeeshami wajjadšigs peena un galas ušglabā-chānai 2c., mehš zeram, ka saimneeki šcho padomu ismehginahs un wehlat ari saweem amata-beedreem šinos, tā ihwees.

Kad ragawu-jelšs eet uļ beigahm waj sirgu-darbi zitadi kā aiskawejahs, tad stiprās wihreeschu-rokas kersēes naigi pee balku- aptehšchānas, dehlu-šahgeschānas, šchogu-meetu waj stabu- šagata-wošchānas, leetas-koku ištrahdashchānas, ratu un jemes-darba, eerotšchu prawišchānas 2c.

Ihpašči leelu eewešribu seemas-laikā peeprašā lopu-štali; kreetno lauksaimneeku un tahdu pašču saimneezi wairak kuhstis atrahdšim, ne kā istabā. Kad gribam (un kas gan to negribehs), ka p. p. muššu gows dotu jo wairak peena, tad mums ihpašči ja-eewešro:

1) Gaišma. — Beļ gaišmas naw dšihwibas, nedš augšchānas, nedš sekmeschānahs, tiklab pee lopa kā pee zilweka un augeem. Ne-pezeeshchāni wajjadšiga tā ir kahrtigai baribas-sawahrišchānai. Lopu-štalēm tahdeht derehs dot gaišchus logus, bet nē štala-seenās eegreest žaurumus, kuras tad seemā mehds aishahst ar šalmu-kušchli. Krehšlums weenigi tikai barokteem jo derigs.

2) Gaišs. — Tas ir: gahdajam par to, ka muššu štalds ne-truhktu peenahkamā teesa šahbekta, ko eeguht waram, kad kuhstis brihšcham wehdinam, protams ne wifai šaltā laikā. Šmirdošcho gaisu, kas zetahs iš šuhdu amonijaka, puhdedams štala greestus un seenās, waram šahšiti šuhds un šchos žaur to ušturet jo špehzigus preeļšch druwās, kad kuhstis šuhdus pahrtahšam ar gipši waj šehrišahbo šah-šahli (rohes šchwefelsaures Kalifalz), no kuras weens puds (40 mahrtz.) makša 50—60 lap.

3) Weenlihdsigs šiltums štalds. — Pati teizamā temperatura ir tā no 10—12 grahdeem pehz Reomira termometera. Deesgan ir eewešrots, ka gows, jebšchu wairak baribas haudidama, peenu tuhliť aštrai, kad kuhstis šalta, nele wehl kad tani šuhdi dabon šahst, ka ne wari deemšehli noteek.

4) Šauša pakaiša jeb štreijas. — Ighnums teesham nahl uškatot tahdus lopus kam šahni, zilšas un aste ar šuhdeem aptehrup-šchees, brunu-ruputšcheem lihdsigi. Rā pee tahdeem gan ahda war išpildit sawu darbošchānos, kas tik loti wajjadšiga lopu wešelibai? Kas tahdeht zil ne zil mihlē sawus lopus, teem labpraht apgahdahs ne ween šaufu gulas-weetu, bet wems tos ari brihšcham škrahpstit un notihrit.

5) Weers. — Lopu tramdišchāna, nele wehl šapahchāna ar štilbu, dahrga šlauššchānahs un bešdeewigee, daudškahrt dširdamee lahši teem loti nepatihkami un alash atreebjahs ar peena-aishtruhl-šchānos. At, kaut jele tahdi zeetširdigi un nešchehligi zilweki eekaldinatu šawā galwinā šchos wahrdinus:

Lopi, putni jahpes juht,
Sawu bendi apšuhds gruht!

Ja, pat neezigās muššas padara lopus nemeerigus, tā ka gows ir tad tuhliť doš jo masak peena.

6) Weenlihdsigi eedalits un eeturets baribas-laiks. Reweenadā laikā apgahdatā ehštahchāna un dširdinahchāna tikpat peena-lahst masina. Trihsreih barojot, jadod bariba it pa 8 štundahm, diwreih, kā to gan zeena darit ihšās seemas-deenās, it pa 12 štundahm, t. i. rihdšs pulstien 6. un wafaršs pulst. 6. Rā alash, tā it ihpašči šchoseem ahbolinu, seenu un šalmus derehs šagreest efekšs un tikai šchos lopeem zelt preeļšchā, jau tā šwarigā eemešla labad, lahdu pee-minejam "Balt. Semk." pirmā numurā.

7) peenahkamā kuhsteshchānahs jeb pašahgahchānahs. — Šcho lopi peeteekami dabon, kad tos pee lehna laika laišcham ahrā

bsirdinat; salá tas naw barams, jo lopi tad ne ween zaur auksto gaisu, bet it ihpaschi ari zaur ledaino uhdeni war safaldeetes.

Ro wirfesjos fentinds pantinds issazijufchi wairaf gowu labad, tas patš wispahrigi ja-ewehro ari pee ziteem mahju-lopeem, tad no teem griš jagaidit lahba labuma un tos ufturet pee labas weselebas.

Seeweeschu rolu-darbi, lá linu-kulsišchana, ehkelešchana jeb sukajchana, wilnas-lahrišchana, wehrpschana, aufchana, aulifchana, schubšchana zc. pilnigi pasihstami, ari jau tagad weetahm it teizami top pastrahbati, tá ka tos schim brihscham plafschaká apspreešchaná nenemšim.

Beidsot té ari wehl druzin peeminesim garos seemas-wafarus. Ru, schos un zitus watas-brihschus muhscham labafi un fwehtigafi gan newaresim pawadit, lá tad nemšim lasit lahdu derigu grahmatu waj laifrakšu, fur atradišim gara-baribu, kas isglihtos firdi un palihšehs pee-augt derigá gudribá.

C. D. L.—č.

Wispahriga dafa.

Megidius Sokolowicz'a testamentš un Wez-Sahtes jemfopibas-skola.

No Theodora Nollanda.

Ra riteršchasts-maišchá Wez-Sahte (Kursemes gubernas Tufuma apr.) no 1867. gada pastahw jemfopibas-skola, kurai ahrsemneeks Sintenis L. par wadoni un skolotaju, to gan jau wispahrigi sinahs. Masaf pasihstams buhs, us lahdeem pamateem un ar lahdeem jewišk-keem noluhkeem schi mahjibas-estahde zelta; tabehl derehs scho jautajumu reis jo fihlafi isskaidrot.

Schiš jemfopibas-skolas dibinatajs ihsti ir Megidius Sokolowicz's, kas ilgus gabus dšihwojis Kursemé, us wezuma deenahm Dundagá par aumeistaru jeb lunga behrnu skolotaju deenejis un beidsot ufturejees Jelgawá, fur winsch 1863. gada nomiris. Preešch sawas nahwes Sokolowicz's leelako dafu no sawas godigi un gruhti sakrahtas mantas, 16,000 rublu, zaur testamentu no 1850. g. 10. junija, kas koroborerets Jelgawas wiršpilsteesá 1863. g. 29. aprili, norakstijis Kursemes ewangel. tizigeem semneekem, lai tee buhtu lahbas tautibas buhdami. Ši testamenta siarp zita ir redsams, ka minete 16,000 rublu 1849. g. 12. junija nodoti Kursemes muishneezibai, kuru testators Sokolowicz's uslubkojis par Kursemes semneeku kahrtas representantu, tabehl la schai kahrtai zitu representantu naw bijis (§ 32); schini ihpaschiá muishneeziba tad ari semneeku kahrtas wahrda un weeta nehmuš pretim ne ween scho sumu, bet wehl ari to naudu, kas bes mineteem 16,000 rubl. atradahs testatora mantá, kad winsch mira. Šil daudš schihs naudas, no kuras bija jamalša daschas isdoschanas un tad atlikums japeelef semneekem norakstítai naudaš, pee Sokolowicz'a

nahwes wina mantá ir bijis, tas sinams is testamenta naw redsams. Bet kad títai minetos 16,000 rublu un wina auglus ween rehšina, tad schai sumai no 1849. g. lihš Wez-Sahtes skolas dibinašchana 1867. g. wajjadseja buht pecauguschai lihš lahdeem 40,000 rublu; bet lá mums fazits, tad toreš t. i. 1867. g. awišeš bijis rakstis, ka no Sokolowicz'a Kursemes semneekem zaur testamentu dahwinatais un no schem zaur muishneeku komiteju kahrtigi preti nemtais kapitalš istaitot lahduš 65,000 rublu. Buht jau tas war, tatschu mehs aisturamees teesibu, minetas awišeš usmeklet un tad par scho leetu sawá laiká pasneegt jo skaidrakas sinas.

Sokolowicz'a testamentš ir sakastits un drukats Wahzu walodá, 44 puslapas leels. Pehz 28. § tas bija japeesuhra wifahm Kursemes pagasta teesahm, lai tahs to usglabá, ewehro un peeleeš pee altihm (allen Gemeinde-Gerichten zur Aufbewahrung, Wahrnehmung und Beilegung zu den Acten, zukommen zu lassen). Waj tas ir notizis, mehs to nesinam, bet wifai gruhti mums nahzahs, títai weenu testamenta eksemplaru dabot rokás, tabehl japeenem, ka pagasta teesas, ja tas tahm ari peesuhrits, testamentu mas eewehrojuschas un tá tas laikam eemehtajees wezós papihros un tagad warbuht títai ar leelu meleschamu schur un tur wehl buhs atrodams.

Sepasihimees jo fihlafi ar schi testamenta swarigalajeem nosajijumeem, pee kureem neschaubotees jarehkina 1. §; tani nelaiša Sokolowicz's šaka: Gandrihs 56 gadus esmu dšihwojis Kursemé un ta man ir palikusi par mihto tehwiu; tatschu wehl wairaf es mihtu semneeku kahrtu, kas sawa waiga fweedros mums wifem jagahda deenišchlo maiši un nodibina muhsu labklahschanos, bet deemšehš pa daudš ir atstumta atpakal; es aishstu, ka schai kahrtai wifairaf un wifseknigafi war palihšjet wina isglihtojot un tá ubadšibas amotus aishbahšot. Tabehl es, pee tam alafsch wispahrigo labklahschanos paturedamis azis, no sawas pareiši nopelnitas mantas zaur scho testamentu atwehlu un nosatu 16,000 rublu par labu Kursemes ewangel. tizibas lauzineeku jeb semneeku kahrtai wispahri, bet it ihpaschi teem schihs kahrtas lozetteem, lai buhtu wihreeschi, lai seeweeschi, kas ar jemfopibu nobarbojahs, un wispirms teem siarp wineem, kas jo nabagafi, un proti ar to skaidro nosajijumu, ka schi sumá us wifem laikem kkuhtu ifleetata pehz ta laika wajjadšibas semneeku tahlakai un tahlakai garigai un tiklibas isglihtibai, — tahs plaišmas ispildišchanaš, kas Latweeschus deemšehš no Wahzeem wehl atschkir, tabehl ka schee no Latweeschem wehl til toti noschikruschees, jebšchu abeem til daudš to swarigako buhschanaš ir kopá, — beidsot minetas semneeku kahrtas isglihtibai jemfopibas šina, ka ta jemfopibu alafsch jo wairaf mahšitos mihtet un zeenit, — ar wahrdu fakot, es nowehlu semneeku kahrtai minetos 16,000 rublu, lai ta kkuhtu isglihtota pee prahta un firds un pahrlabotá jemfopiba un eeksch it wija, kas ar jemfopibu sakara un ir berigs semneeku kahrtas un winas lihšzilweku labklahschanaš šekmeschanaš.

Sadšihwe un šiniba.

Kahdam kritikum.

Šmu awišeš lasijis, ka zeen. Bierhufa mahj. "Latweeschu draugu-beedribas" gada-šapuzš Šterstu Andreja "Latweeschu walodas mahjibu," no kuras neser I. dafa šnahja, luhkojis nolikt nowahrta šawejeem mehginadams eetrift, ka winaš sakastijis šalps no Šterstu mahšahm. Waj tabehl ka sakastitajs ir Latweetis, winsch jau tuh-dal šalps un grahmatu no sawa šatura šo šaubejuš, — to zeen. kritikum warbuht gan títai šehzišchi, us saweem šolineem sehbedami, tizehs; bet kad Bierhufa kungs ar joleem, kas nepeeklahjahs, ir gribejis schahs grahmatas swaru masinat, tad winam gan buhs ja-atgahbina, ka brihnuma-dakteru laiki ir aijtezejufchi. Tagad p. peem. ari zita šina wairš naw šaleja špreedums par galoneka darbu no swara. Šiti laiki, žitabas buhschanas, žitadeem ari ja-ir teem kritikum. Man tihri schehl zeen. B. mahj., ka winsch pahš sawa darba-aplaka (teologijas) robešchahm pahšgahšis, zita (šilologa) darba-aplaka til neschchligi apmalšijees. Tabehl winaš laipni pee rošas nembams un pahš robešchu atkal atpakal pawadidams es šaku: zeen. mahj., nemeet scho grahmatu wehl reis rošá, šafert winaš nopeetni, bet newis schirštot winaš eesšatidamees, un juhs teescham peebredrošeees manam špreedumam: zeen. Šterstu Andreja Latweeschu walodas mahjiba ir pati širná, kura muhsu draubjes-skolahm it deriga un kurai tabehl pahrti winaš jo plafchi atwerami. Kas lihš schim zeen. Bielenšaina mahj. majo Wahzu-Latweeschu gramatiku leetojis, tas wis wairš nesawesees, winaš pee malas šift, jau tabehl, ka wina šagabejo laiku wajjadšibas schini šina wairš neapmeerina, dahču labu šewi nesaturedama, kas tagad ir wajjadšigs. Kur gan p. p. atrodam winaš schahbu jo swarigu šikumu, lahšs Šterstu Andreja grahmatas 18. l. p. schá peesihmets: "Kad nu pišatu nosaulunds daudššaitika forma naw muhsu walodai šweschá, tad wajjag ari par daudššaitineekem usnemt to, pišatu nosaulumus, kuri

žitás walodás ir títai daudššaitineeki, lá: Atenas, Tehbas, Pompeji u. z. bet ne Atena, Tehba (un pa wifam né: Tehbene; žitabi buhtu ari šafata: Atene). Tas patš ari šafata par šalnu nosaulumeem, lá: Alpi, Apenini, Pireneji u. z., bet ne Alpe. zc." War gan šajit, ka scho grahmatu ir sakastijis ne ween sawas tehwu walodas, bet ari žitu walodu ihšis pratešs. Širná dafa, sakastitajam godu daridama, leel žeret, ka otra dafa ari tahda pati buhs. Par winas walodu šafata, ka wina ir tahda, kahdu atihšijufchees Latweeschu runá, bet ne wis tahda, kahdu zeen. kritikus ar šawejeem wešlahs, proti tahdu, lahda winaš bija taniš laikšs, kad Latweeschu wehl bija neattihšijees wehrgu bars.

W a j a h r s.

Red. peesihm. Šchi atbiše Bierhufa kungam aijnem títai to, kas laif-rakšeds par B. šga weenpušigo un ne šef personišla atreešchanaš-naida šazereto kritiku nahšis gaisma. Ja Bierhufa šgani netruhtu kurahšas, ar scho sawu kritiku, šo winsch mineta beedribá nosahšis, nahšt ahrá pee awišchu gaismas, tad winam leetas pratigu špreedumatoju netruhtu un tee tad šaidri un gaischi peerahbitu, žil maj winsch pratis palikt leetiflas kritikas robešchás. Bet kad weenahrt knapi žizams, ka Bierhufa l. ar tahdu kritiku usdrihtšeees šahtees leelatas publikas preešchá, tad otram kahrtam atkal nebuhs peemirš, ka kritika, šo winas šazeretajs neudrihtšahš šajij isšajit, šajij aishahwet, ir šef jeb kuras litereriflas wehrtes, un jau tabehl naw eewehrojama.

Zautajumu isšaidrojumi.

I. K. L. — W. Ka ja-issargajahs no mahju peepes (Haus-schwamm)? Žaunalds laikšs pret scho wifai nepatšlamo weefi eewehš schahbus lihšjekus; buhmaterials daudškahrt jaimehre ar zementu (mit hydraulischem Cement), zaur šo mahju peepe ne ween ne-eeweešahs, bet, fur jau ir, ari teef isniš-šinata. Tam pašdam noluhšam berot ari maišijums no 1. dalas šehra-šahbes

Scho augsto mehrki Sokolowicz's grib panahst zaur „semkopibas aubfinaschanas-estahdes (landwirthschaftliche Erziehungsanstalt)“ dibinashanu preelisch Kursemes semneeku lahrtas, bet ihpajchi preelisch tahs nabagakeem lozelleem (vorzugsweise für die ärmeren Glieder derselben). Waj ichi eestahde tilai preelisch sehneem (Knaben), waj ari preelisch meitenehm dibinama, to nospreest winisch atkauj tahlal peeminamai komishjai jeb eestahdes waldei (§ 7). Tomehr winisch pats jau nosafa, fa ichihs aubfinaschanas-weetas skolotajcem buhs buht kristigeem wihreem, kreetneem paidagoosem un Latweeschu dsimuma, ja no ichi dsimuma us tam derigi skolotaji dabonami, un fa schini eestahde fainneezibas darbeem ne kad nebuhs dabot wirsrolu par mahjischanos, it ta ari mahjischanahs ween tur newar buht, — abeem ja-eet roku rokās un zaur abeju mainischanos mahzkelu garam un meesai japaleef lihdsiwarā („Nur verordne ich, daß die Lehrer evangel. Glaubens sein müssen und vorzugsweise von lettischer Herkunft, falls solche, die außer ihrer Sprache und besagten Befähigungen mit zugleich besonders die deutsche Sprache inne haben, zu ermitteln sind, sein mögen, und daß alle und jede Bildung, jeder Schritt hierin, dem Berufe eines Landwirths erspriesslich sei und ihm fromme, ohne daß jedoch der Unterricht in dieser Anstalt dem Arbeiten auf der Wirthschaft untergeordnet werden darf, noch weniger aber ausschließlich betrieben werden soll, sondern es muß Unterricht und Anwendung, Lehre und Leben Hand in Hand gehen; durch Abwechselung beider muß Geist und Körper im Gleichgewicht erhalten werden — — — daher müssen auch alle die hiebei angewandten Mittel und Wege nur der Art und Beschaffenheit sein, daß sie diesem vorgestekten Ziele entsprechen.“) Tahlal testators nosafa, fa ihpajchi tam schi eestahdijuma baubitaju (mahzkelu) skaitam, kas eestahde bei maksas usnemami, pehz eespehshanas preelisch wisas gubernas apgabakeem jabuht weenlihdsigam. Ja rastos til daudj tahdu audseltu, kas paschi war aismalkat winu aubfinaschanai wajadstigas isdoschanas, fa zaur tam nabagu behrni eestahde newaretu eekluht, tad eestahdes preelischneekam ne us kahdu wihsi naw teesibas, ichos beidsamajos jawa waj eestahdes labuma deht atraidit, bet pahrtikuscho wezafu behrneem tad jamalja wairaf, lai stolu waretu paplaschinat (§ 8). — Lai wihsi tas peepilditos, Sokolowicz's jawa testamenta 4. § nosafa, fa schi wina dibinata eestahde jawalda un jawada no ihpajchas komishjas, pee kuras us wihu wihsi jabuht klast wihjam trijam lahrtahm (3 no leelgruntneekem, 2 no semneekem un 2 no garidsneekem). Schi komishja, ja grib, war eezelt weenu leelgruntneeku, weenu semneeku un weenu garidsneeku par kuratoriju (waldi) preelisch tekojcho leetu wadischanas, bet fa pate komishja ischirtos. It gada weens no kuratorijas lozelleem istahjahs, ta fa latras lahrtas weetneeks tilai 3 gabus paleef amata, tad wina weeta is tahs paschas lahrtas eestahjahs jauns lozellis zaur komishjas wehshichanu, kurai ween ir teesiba, jamus un kuratorijas lozellus no jauna eezelt (§§ 4 un 15). — Sama testamenta 14. § Sokolowicz's jolahs

pats eezelt ichihs komishjas pirmos lozellus, bet zaur wehlatu nosajijumu (kodziļu) no 1862. g. 2. junija winisch scho 14. § atkal atzehlis un nolizis, fa pehz wina nahwes tilai Kursemes muischneeku komitejai ir ta teesiba, ichihs komishjas lozellus eezelt, kam runā esojcha eestahde ja-eegroja un jawalda. Turpretim wihsi ziti testamenta nosajijumi, kas simejajs us scho komishju, ir palikuschi spehla, starp teem ne ween jau minetais nosajijums par komishjas un kuratorijas lozellu atjaunojšanu, bet ari schahbi swarigi nosajijumi: Eestahdes waldei t. i. waj nu minetai komishjai, waj kuratorijai, tad ta tekojcho darischanu deht ir eezelta, it gada jafastahda, no wizeem lozelleem japarastā, ja-eesneeds riteršchafts komitejai un beidsot ja-isjludina Latweeschu awihes waj us zitu derigu wihsi, wizeem interesenteem (t. i. Kursemes semneeku lahrtai, winas waldehm zc.) par wispahrigu jinu, skaidri un gaischi rehkinumi par kapitala un wina auglu leetojšanu, par eestahdes eenehnumeem un isdewumeem un par teem augkeem, kas zaur eestahdes darboshchanos panahkti (§§ 13 un 15). Tahlal Sokolowicz's testamenta (§ 19) iskaidro, fa tapehz fa wina eestahdijums ihpajchi semneeku lahrtai nahf par labu, pehz taisnibas ari til schai lahrtai peenahktos to wadit un waldit, bet eewehrojot semneeku toreisejo semo attihstibas stahwolli (ta tas 1850. gada bija), winisch min. komishju fa jau rahdits fastahdijis; bet winisch wehlahs, fa schi komishja turpmal — tomehr jo ahtraki jo labaki — jarunatos un nospreestu par semneeku lahrtas pa tam isneegteem augstakeem attihstibas palahpeeneem, un ja ar 6 balshim nospreesch, fa semneeku lahrtai jau ir til tahlu, fa ta wina eestahdijumu pate war waldit un wadit, tad it wihsi komishjas lozelli ja-eezel no semneeku lahrtas grunts ihpajchneekem, t. i. pee teem 2 komishja jau esojcheem semneeku lozelleem wehl 5, to trihs leelgruntneeku un 2 garidsneeku weeta, kureem beidsamajeem tad ja-attahpjahs.

Atshdams, fa tahdam swarigam eestahdijuniam ar til plaschu un augstu mehrki ne kad newar buht deesgan pabalstitaju, Sokolowicz's luhdsi wisas lahrtas, bet ihpajchi muischneekus, lai wina noluhslus laipni un spehzigi setne, un ja eespehjams, lai dibinajamai aubfinaschanas eestahdei atwehl kahdas pahris mahjas waj kahdu muischu u. Dundagas majoratskungs Theodors jon Saden winam gan peesolijis 100 puhru weetas semes Dundaga, bet komishja lai ispreeschot, waj tahs peenemamas jeb waj eestahde zitur nodibinajama, warbuht Jelawas turwuma (§ 20).

Apluhosim nu, zil tahlu iches Sokolowicz's testamenta nosajijumi ir un teef peepilditi. Ra jau eesahluma minets, ta aubfinaschanas-eestahde, kas ar semneekem peederofcho kapitalu bija dibinama, 1867. gada ir eegrosita Wez-Sahtes muischina, par kuru — ja wehstitajs to pareisi sinajis — Sintenis kgs, eestahdes tagadeis direktors jeb preelischneeks, muischneezibas lapei maksajot 1000 rublu nomas

(Schwefelsäure) un 3 dalahm uhdena, tapat atkal 1 dala dsjelles-witriola ar 6 dalahm uhdena, tad wehl praftas sahls uskusejums. Wet wisdroshakais lihdsielis, ar to mahju peepi war isnihinat, alafsch paliks tas, fa peepesjuchas muhra, seenu waj grihdas weetas teef inemtas un jauns materiahs eelits; bet ir tas palihdsjehs tilai tad, kad gais un saules gaisma, peepes leelake eenaideeki, pee schim weetahm lahrtigi warehs peektuht un spehzigi darbotees.

II. J. J. — R. R. Kad prahwneeks eenaida deht waj tapehz fa winisch pahrliezinajees, fa teefnehs waj leezineeks zita kahda eemešla deht wina leeta ne-isturešchotes neparteiiski, tos grib atstumt, tad winisch, proti prahwneeks, tilai tani gadijumā peelaichams pee apsinas-swehrestibas, tad tas teefu jau zil ne zil pahrliezinajis, fa wina eeruna naw wis bej eemešla. Zitadi jau kurejch lairs waretu apwehret, fa wihsi teefneeshi un wihsi leezineeki pret winu isturotees parteiiski. Kad naw peerahdams eemešis, atskultees us tahdu parteiisku istureschanos, tad toti jajarogajahs ihpajchi teefnehim to pahrmest. Jo tas ir swehrestis, it wihis leetas isturetees taisni un lamehr naw peerahdats jeb peerahdams, fa tas otradi, tamehr ari teef peekemts, fa winisch netajini ne-isturahs. Jo labatas isprashanas deht te došim kahdus peemehrus, fa schini hnd preelisch teefas ja-isturahs. Kad p. p. prahwneekam kahdi raksti waj drojchi leezineeki, fa teefnehs wina pretineeks jeb eenaideeks, jeb tad tas paschai teefai jau sinams jeb tad tas wispahri pasihstams (p. p. kad prahwneeks ar teefnehi stahm kahda shwa prozeje), tad alafsch peetils, kad prahwneeks it gobigi un rahmi luhgs, lai teefa scho hushchanu eewehro un tahdam teefnehim tani leeta teef attahptees. Ja winisch to ar labu uedara, tad jau pate teefa spreedihis, waj peenesums eewehrojams, waj ne. Par tahdu spreedumu war pahrtuhdset. Kad tahdu skaidru peerahdijumu naw, bet prahwneeks komehr sin un ir pahrliezinats, fa kahds teefnehs ir wina pretineeks, tad winam jaluhds, lai tahds teefnehs us brihsinu teef israidits otra istahd, un nu winisch (prahwneeks) teefai, tapat rahmi un gobigi, atlahj jawu ardi un iskaidro, ladeht winisch domā, fa teefnehs wina sjepens pretineeks. Atro

teeja, fa wina iskaidrojums eewehrojams, tad ta, ja wajadsehs, prahwneekam uslits swehrestiba un pehz tam teefnehi tani leeta atstahdinahs. Ja ne, tad wina tatechu ir darita usmaniga us min. teefnehi un prozeje eewehros wina istureschanos. — Ari tilai reti atgadahs, fa kahds teefnehs negribetu attahptees, kad prahwneeks to ar eemešlu wehlahs. Wet otram lahrtam tahdu attahpshanos newar wis katru reisi un til weegli peelaist, jo tad jau it lehti waretu gabitees, fa teefa ar tahdahm atstumshchanahm pa daudj teef apgruhtinata un nebuht newaretu nahft pee spreeduma.

III. A. Friedr. — M. B. ad 1. Zaur tam, fa mahju pirtschanas-jumu pa wisam aismalkā, mahju pahrdewejam wispirnis suhs jeb kura teesiba pee pahrdotahm mahjam; tamehr tahs naw ismalkatas, tamehr winisch wehl ir lihdsi-ihpajchneeks, tahs war pahrluhot zc. Wet zita hnd zaur pilnigu ismalkashanu pirtschanas-kontrahis neteef pahrgrošits un schi eemešla deht pirzesam ari naw teesiba pagehret, lai ar winu noslehdj zitadu kontraktu, ne fa tas buhtu kuwis noslehgts, tad wisa suma neduhtu ismalkata. Titai brihsis lihsums te isshkie, kur likums skaidri nenosafa. Ja pirzejs negrib atzajitees no schahbahm waj no tahdahm ihpajchuma teesibahm — nu, lai winisch tad neatjahs, lai netajisa tahdu kontraktu. — Mahju pirtsch. kontrakti Kurseme koroboreerejumi wirspilsteesā.

ad 2. No bankas nemto naudu war us reisi atmakat, pehz bankas fiatulem. Zautujums par Kursem. lihlu grahmatahm ir pa daudj wispahrigs. No us to lai atbildam!

ad 3. Par aismalkatu pirtschanas-jumu mehds twiteeret us kontraktā. Peeteel ari prafta kwitanje ar stempelmarkahm; jo labaki ir, kad parastis teef apleezinats waj no teefas, waj no notarius publ.

par gadu. *) Pēc eestahdes kuratorijas peeder: Rindseles grafs fon Lambsdorfs, Sahtu prahwests fon Belterling un Dobeles aprinka teefas afejors is semneeku kahtas, S. Linmana k. Waj ari no Sokolowicz'a eestahdita komiſija pastahw un ja pastahw, kahdi lozekli pee tahs peeder, tas mums naw sinams. Tikai to sinam, ka ne no ſchihis komiſijas, nedj ari no kuratorijas pa wizeem teem drihs 13 gadeem, kamehr ta fauktā Wez-Sahtes semkopibas skola pastahw, naw ne weens rehkinums issludinats awises, nedj ari us zitu kahdu derigu wiſti semneeku kahtai darits sinams, jebſchu Sokolowicz's fawā testamentā to flaidri un gaischi pagehr, pee tam wehl ſajidams, ka tikai zaur tahdu flaiju rehkinumu nolikſhanu uſtiziba pret eestahdes walbi noſtprinasees un pate eestahde warehs pastahwet (§ 13). Kas mums par Wez-Sahtes semkopibas-eestahdi sinams, ir tikai tahs knapās, nepilnigās ſinas, ko Sintenis fgs ſchad un tad, ſchur un tur laischi laudis. Wiswairaf tahs ſhmejahs us mahzeku peenemſhanu un pahrbauſchjanu. Tā Sintenis f. ari nelaika „Darbā“ (1875 Nr. 3) wehsti, ka no Surgeem 1867. lihds Surgeem 1875 t. i. 8 gaddōs kahdi 80 jaunekli, 16 lihds 25 gadeem wezi, apmeklejuſchi Wez-Sahti t. i. zaur zaurim nemot 10 it gada — til daudj, zil Wez-Sahtes muiſchinai wajaga strahdneeku; jo — tā mums ſinots — gandrīhs wiſt muiſchas darbi teef paſtrahdati no mahzekteem un tikai 1 waj 2 ihli strahdneeki teef peenemti preeſch tahdeem darbeem, ko mahzekli warbuht nedaritu. Ja ſchihis wehstis warbuht ir nepareijas, tad ſkolas preeſchneeziba ſinams laipni usrahbihs, kas tad ir taijniba. Kad testamentā noſajijumi par eestahdes gada-rehkinumu issludinajchanu nebuhtu palikuſchi nepeepilditi, tad, tā lehti protams, neslaidras ſinas par Wez-Sahtes semkopibas ſkolu laudis ne-eetu.

Tahlat is Sintenis fga rakſta dabonam ſinat, ka Wez-Sahte mahza: lauffaimneezibu, lopkopibu, mahzibu par augeem un winu ſehrgahm, eesahkumus is kimitas un ſiſikas, Kreewu walodu, gramatiku un ar ſapraſchanu kreewiski laſit un rakſtit; Wahzu walodu, gramatika, glihtraktiſchanu un ſawas domas kahtigi uſrakſtit; geometrijas pirmos eesahkumus, flaijumu un telpu weenkaheschiiga ismehriſchanu, rehkinat, geografiju, druzjin wehsturi un dabas-ſinibas. — Wafarā mahziſchanahs eesahkahs ap pulſti. 8. rihta; zil ſiundu mahzahs, pehz tam kad jaunekli no rihta agri jau iſtrahdajuſchees, tas naw ſajits. Seemā mahzotees preeſch 8. no rihta un tad atkul no 5—7 wafarā. „Wafarā wairaf praktiſkai, seemā teoretiskai mahziſchanai wirsroka“ Sintenis f. peesihme. Mums leekahs, ka ſchim peesihmejumam ihitati wajadsetu tā ſfanet: Wez-Sahtes mahzekli wafarā no 18 stundahm kahdas 2 mahzahs un 16 strahdā, bet seemā tee lihds pulſti. 8. rihta mahzahs, tad lihds pulſti. 5 strahdā un wafarā pahris stundas iſdujahs no ſaimneezibas seemas-darbeem — pee ſawahm grahmatahm. Waj ſchi metode ſaſtan ar Sokolowicz'a testamentā noſajijumeem, ka wina eestahdijumā ſaimneezibas darbeem ne kad nebuhs apſpeest teoretisko mahziſchanos, — ka gara darbeem ar roku darbeem buhs mainitees tā, ka gars ar meefas-ſpeheem paliktu lihdsiwarā, — to lai iſſpreeſch paidagogi. — Tahlat Sintenis f. ſino, ka katrs mahzellis ſkolas preeſchneezibai it gada padarot 120 rublu leelas iſdoſchanas par mahzibu, uſturu, ſiltumu, tihriſchanu, gaismu, par dakteri un ſahlehm. Schee 120 rubli teefot atlihdſinati tā: katrs mahzellis maſſā it gada 50 (tagad 75) rublu un to zitu t. i. tos 70 (tagad 45) rublus no-rehkina par wina strahdaschanu ſaimneezibā. Tā tad Wez-Sahtes „ſkolas behrneem“ no Sokolowicz'a kapitāla naw it ne kahds labums, jo wini tak wiſu pilnigi atlihdſina. Un Sintenis fgam teefcham pilna taijniba, tā rehkinot, jo pret tahdu atlihdſinajchanu warehs gan it wiſur ari bes minetā kapitāla augkeem dabot wismasal tahdu mahzibu, tā Wez-Sahte, un pee tam tahdas pudretes usnehmejs wehl paliks bagats zilweks. Rehkinums tē ir it praſts. Jaunekli no 16 (ſajisim jau labat no 17, 18 g.) lihds 25 gadam ir paſchi labee, iſchaklee strahdneeki. Peenemſim, ka kahdai muiſchaj wajaga 20 tahdu strahdneeku un katrs no teem — zaur zaurim rehkinot — dabotu lonē 100 rublu, tas buhtu kopā 2000 rub. Par ehſchanu, telpu u. uſ. latru rehkinam tapat tā Sintenis f. 120 rublu, kopā 2400 „ Tā tad muiſchas darba-ſpehls, bes strahdneeku mahziſchanas, maſſatu pa wiſam gadā 4400 rub.

Ja nu ſchos strahdneekus peenemtu ar tahdeem noſajijumeem, tā Wez-Sahte ſawus mahzklus, tad rehkinums iſnahktu tahds:

*) Tagad Sintenis f. maſſajot tikai 800 rublu.

Turpinajums 4400 rub.
katra strahdneeka uſturs, ſiltums u. maſſā 120 rublu,
tadeht par wiſeem kopā 2400 rub.
Bet nu loni par darbu wini nebuht ne-
dabon, turpretim katrs wehl peemaſſā ſlaht
75 rub., tadeht wiſt 1500 „

Tā tad muiſchas turetaja iſdoſchanas ir tikai 900 „
un us tahdu wiſti wintſch pelnijas 3500 rub.
No ſchihis pelnas winam nu gan buhtu ja-atrehkina ſkolotaju uſturs un lone un tas lais, ko strahdneeki mahzidamees nolawē. Nemſim, ka wajaga 2 kreetnu ſkolotaju, no kureem katrs dabon 500 rublu lonē un 120 rublu uſturai, tas buhtu par abeem 1240 rub.
Nofaweto mahzibas-ſtundu deht buhtu japeenem 4
strahdneeki (Wez-Sahte uſ 10 strahdneekem, kas ari mah-
zahs, eſot 2), katrs maſſatu 220 rublu, tas ir par wiſeem
ſchtetreem 880 „

Kopā 2120 rub.
Kad no 3500 rubleem atwek 2120 rub., tad paleek wehl 1380 rub. Schi tad nu buhtu tahda muiſchtura pelna. Mehš domajam, ka katrs rentneeks ar til droſchu pelnu war buht meerā, jo jau 10 gaddōs tā winam, uſ anglu augkeem nolikta, buhtu atnefuſi kapitālu pret 20,000 rublu.

Rehkinam wehl zitadi.
Ja teefa, ka Sokolowicz'a kapitāls Wez-Sahtes tā ſaukto semkopibas-ſkolu dibinot ir bijis leels 65,000 rublu, tad tas auglōs it gada atmet, 5% rehkinot, 3250 rublu, t. i. par 8 gadeem 26,000 rub. Katrs no teem 10 jaunekleem ir maſſajis it gada 50 rub.,
par wiſeem 500 rub. un par 8 gadeem tas ir 4,000 „
Jauneklu darba-ſpehku rehkinam uſ 100 rublu, t. i. it
gada 1000, par 8 gadeem 8,000 „

38,000 rub.
tā tad par katru jaunekli it gada buhtu ſamaſſati 475 rubli. Mehš domajam, ka ar til leelu ſamu ari uniwersitetes apmekletaji war nahkt zauri — dascham wehl nebuht naw til daudj ko patehret. — Tos 1000 rublu, kas eſot ſamaſſā tā noma par Wez-Sahti, tatschu gan eenems no muiſchas augkeem.

Weidſot Sintenis fgs peesihme, ka Wez-Sahtes ſkolu 2 gaddōs warot iſeet, ja eestahjeis kreetni prot mahziſki, rakſtit, rehkinat u. Kas Wez-Sahte nolizis ekſamenu, peeskaitotees pee kreetneem semkopjeem.

Par tam nu domas war buht loti daschadas. Wispahrigu ſinibu preeſchmeti Wez-Sahte, tā is Sintenis fga rakſta redſams, ir ſemati ne tā Jrlawas ſeminatā un druzjin augtati ne tā Kursemes pagastu ſkolās, ja Wahzu walodu atrehkina, ko testators ne kur naw noſajijis par mahzibas-walodu. Ahtraki japeenem, ka winam ſchini ſinā Latweeſchu waloda bijuſi prahta, jo wintſch grib, ka wina eestahde strahdatu Latweeſchu dſimuma ſkolotaji, kas ſaprot mahziſki, bet ari ſawu tehwu walodu. Kas Wez-Sahtes semkopibas-eestahde ir wairaf par pagastu ſkolahm, tas ir semkopibas mahzibas, par kuru wehrti atkal war zeltees ſchaubiſchanahs, tadeht ka darbi ar meefas-ſpehku Wez-Sahtes mahzeku gara darboſchanos un lunkanibu pahraf apſpeeſch. Ne labus strahdneekus, bet garā attihstitus un iſglihtotus semkopjus grib Sokolowicz's iſaudſinat. Ari Gorlu semkopibas-ſkolā ir praktiſki darbi, bet tee ne kad nenoteek uſ teorijas rehkinumu. Sokolowicz's ſawā testamentā ari nebuht nerimā no pee-auguſcheem strahdneekem, bet no ſehneem (Knaben) un meitenehm, kas mahzjami.

Daſitaji jau ſen kuhš pahrlēzinajuſchees, ka Kursemes semneeku kahtai, tā godam peeminamā Sokolowicz'a zaur testamentu eezeltai mantneezei, ir wairaf ne tā weens eemesiſ ſchehlotees, ka ſchi winas manta neteef waldata pehz testatora noſajijumeem. — Wiſpirms ſchi kahtā warehs gan pagehret, ka winai noleek t. i. wiſpahrigai ſinaſchanai iſslubina rehkinumus un pahrkſtatu par wiſeem 12 gadeem, kamehr Sokolowicz'a eestahde Wez-Sahte pastahw, tahlat par kapitāla un anglu eenehmumu, iſleetaſchanu un noguldinajchanu, par komiſijas un kuratoriuma lozekleem un darbeem u. — Par tam, kas ſchini leetā semneeku kahtas weetā war runat un to aiſtiahwet, nebuht naw jaſchaubahs. Pats Sokolowicz's to ir iſſchihris, jo ſawā testamentā wintſch noſala flaidri un gaischi, ka tas peefuhtams wiſahm pagastu teefahm eewehroſchanas deht (zur Wahrnehmung). Pehz jaunajem pag. likumeem pagasta

teefas dariščanas pagasta leetās ir pahrghjuščas uš pagastu waldehm un tadeht tad ūchīm tagad peenahlahs luhkot uš tam, ka Sokolowicz'a testaments teef iŭpildits pehž wina noŭazijume in ūemneekem par labu. Pats par ūewi protams, ka pagastu waldehm pirms buhs jaŭarakišahs un, ja waijadŭigs, pee walbibas japeeprafa, ūahdā likumigā wišē winas ūho peenahlumū wišlabaki waretu iŭdarit. — Ihpaschi gan nemas nebuhs japeemin, ka drihsumā ari jagahdā, ka Sokolowicz'a testaments kluhtu pahrtuktots un nodrukats Latweeūhu walodā. Kad Kurŭemes ūemneekem kopā peeder tiŭ leels kapitals, tad wineem ari ūaidri jaŭin, pehž kahdeem noŭazijumeem tas iŭleetajams un baudams. Sokolowicz's rakūta ūawa testaments 28. § par ūho jautajumu tā:

„Un lai wišs, ko es ūchēitan jaŭin un eepreeūchi jaŭ esmū ūajijis, nahtu ūinams it wišēem intereūenteem un lai zaur tahtu ūinaūhanu mans eestahdijums pehž ūchēem noŭazijumeem paliktu par ūatra ūchi intereūenta (t. i. par ūatra ūemneela) ihpaschumu, es komiūju gauūchi luhdsu, ka ta pehž eestahūhanahs darbā ūho manu testamentu — — — — — peesuhitu wiūahm pagasta teesahm“ x. — Mehs domajam, ka ar to peeteel.

Beidūot lai wehl peeminam, ka Sokolowicz's Dundagas pagastam par labu nowehlejis 1000 rublu, ūuri pee wina nahweš bija eemafūajami Dundagas majoratūtungeem. ūchis kapitals un no ta augleem 10 rublu il gada ir ne-aiūteekami un wairojahs alaūch un alaūch, Dundagas ūkolahm un ziteem, testamentsā jo ūlahtak noŭaziteem noluhleem par labu. Par teem augleem, kas wehl atleel kad tos 10 rub. atnem, bija jatura weens walineekš, kas lai Dundagas muiūchās krahtu iūmehtatos mehslus kompoūta ūaudsēs. Gada galā pagasta teesai kopā ar ūingu bija noŭpreest, ūil tahti ūakrahti mehslu wehrti, un ūchi wehrtiba tad ja-eemafūa pagasta lahdei, augūcham mineteem noluhleem par labu. Ja wakineeku neturetu, tad tapat darams ar kapitāla augleem. Dundagas pagasta teesai eūot Sokolowicz'a testaments 21. §, ūurā ūchis noŭazijums atrodahs, jaŭ toreis peesuhits. — Patihūami buhtu dūrdet, ūil leels ūchis kapitals jaŭ ir, ūā wina augūus iūleeta x. Dundagas pagasta teesai, tagad pag. waldei, pehž testamentsā par wiūu to jawed ūlaidrs rehūinums.

Par Baltiūas guberņu pagastu magasiūahm.

(Weigums.)

Kad mums nu ja-atiūhi, ka muūhu magasiūas labiba gan buhtu pahrdodama un zaur to eeguhtā nauda nolēekama uš augleem, tad otram ūahrtam pats no ūewis zelahs tas jautajums, uš ūahdu wiūhi tad lai panahūam augūcham mineto trihūūahrtigo mehrti, ūura deht tagadejās magasiūas paūahm?

Man leelahs, ka ūho mehrti daudū weeglāki un leetderigaki war panahūt ar naudu, ne ūā ar labibu. Muūhu jo wairak attihūtijiūehs ūemkopiba, kas tagad daudū wairak labibas atmet pahrdohūanai ne ūā ūenak; pahrlabotee uhdens- un ūemes-ūeli un pa wiūam muūhu tagadejās ūadūihwes buhūchanas tos laikus, kad par naudu wiūu wehl newareja dabot un ūoti ahtri dabot, ūen jaŭ ir nobeiguhūas. Un kad nauda jaŭ pa wiūam ir uūluhūojama par wiūu weiklako un wiūweeglaki pahrewehriūhano ūaūapūchanahs- un wehrtēūhanas-lihdūekli, tad tas wehl jo wairak ūimejahs uš magasiūas mineteem noluhleem. — Tee labumi, kas zeltos no tam, ka pagasta lozēekem aiūdewums un pagasta nabageem uūturu wairis nepaūneegtu labibā, bet naudā, ir tā ūakot roūahm taustami. Uūturas kapitals uš tahtu wiūhi buhtu daudū droūchahs, ne ūā kad tas pa leelakai daikai ūahw magasiūas ūlehti, ūur tas war eet bojā un tā naw pahrdohūams un pahrluhūojams ūā nauda, no ūuras ne ūapekas newar iūtruhūt jeb ūuūt, kad waldbiba pareija. Un ka uūraudūiba par naudu teesahm ir ne ween weeglaka, bet ari droūchaka, ne ūā par labibu, tas lehti protams. Pagasta lozēekem nebuhtu wairis ūā lihdūi ūchīm deesin ūil deenas jaūofawē labibu pirms pee weetneeku pulka iūluhdūotees un tad atkal no ūlehtes pahrdewot un rudeni atberot. Ja teem aiūdewuma waijaga, tee to weena deenā waretu dabut un ar aiūdoto naudu ūawas waijadūibas apghdūt leetderigaki un ihūtā laikā. Un ūinadami, ka wini war dabot naudas aiūdewumū, wini daudū ūemigaki waretu eegroūit ūawu ūaimneezibu: labibu pahrdot kad ūenas jo labakas, iūūargatees no wucheru jeb plehūigu ūilweku nageem x. — Aiūdewumu peedūihūhana buhtu daudū weeglaka un ūahrtigaka, tapat ari nobohūhanu iūdalihūhana un ūanemūhana, ja uūturas kapitals buhtu jaūawairo. Kahds poūtis turpretim tagad ir neween pagastu waldehm, bet ari paūchēem pagasta lozēekem ar tā ūaukūteem „ūeekem“ jeb beramo labibu,

tas wiūeem ūinams. Un beidūot tatiūhu alaūch ir wiūs pagasts, ūaur zaur tam wiūwairak ūajeeūch un jaūajaudē. — Ari pagasta nabageem naudas-palihdūiba buhtu daudū derigaka, ne ūā labiba. Ir jaŭ wineem deesgan gruhūti, iūghdūt nowehletās labibas pahreweūhanu un aiūweūhanu uš ūudmalahm, tad ūchis gruhūtams daudūreih ari pahrewehriūchahs par wini ūlahdi. Nereti nabagam leelaks truhūums apghrba un ūitu waijadūibu ūinā, ne ūā maiūes deht, ko winam par ūchahdeem tahtdeem weegleem darbeem labrahtigaki atmet, ne ūā ūlaidru naudu. — To mehš jo gatiūaki redūam piūūehtu draudūēs, ūuras ūaweem nabageem nekad nedod labibu, bet alaūch naudu.

Beidūot ari magasiūu wiūiwarigakais nsluhūs, proti pagastu droūchihūana pret wiūpahrigu truhūumu ūlītōs gabōs un bada-laikōs, it nebuht newar ūawet magasiūes labibas pahrdohūhanu. Kad pagasteem droūchi noguldinats, neaiūteekams kapitals, tad wineem it ahtri war iūghdūt un atweht labibu waj no muūhu walūis tahtlaham guberūahm, waj ari no ahtremehm. Senat mums truhūa dūelūūetu un nebija ari deesgan ūugu; tad bija pareih, bailigi luhkot uš tam, ka ūinams labibas krahtums paliktu magasiūas; tagad ūchis bailes ir gluhūi neweetā.

Kad wiūu Kurūemes pagastu magasiūas labibu pahrdotu, tad ūchīm brihūcham zaur tam raūtos kapitals wiūmafak ap 3,000,000 rub. Beū labibas pagastu lahdēs magasiūas kapitals jaŭ 1874. gadā bija 1 milj. 191,181 rub., tagad to droūchi warehs rehūinat uš 1,500,000

Tā tad Kurūemes pagastu uūturas kapitals buhtu 4,500,000 rub.

Tani paūchā gadā wiūōs pagastōs kopā bija 212,148 rewihūijas wiūreeshūu dwehūeles. Rehūinasiūm druhūzin wairak ūeeweeshūu un ūa pa tam ūahdi 40,000 dwehūetu peenahūuhūi ūlaht, tad buhtu ap 485,000 wiūreeshūu un ūeeweeshūu un uš ūatru iūnahūtu ap 9 rubleem uūturas kapitāla jeb 3—4 mehri labibas. Kad wehl eewehro, ka beū ūchi magasiūas kapitāla pagastam wehl ir tā ūauktais pagasta-kapitāls, un ka pehž muūhu ūemkopibas ūahwolkka un ūlimata ūpreeūhot tahtā no-augūhana ne kad newar buht, ka mehš jele ne puūt no paraūtā labibas wairuma neplautum, tad ja-atiūhi, ka mums, ari ja magasiūas pahrdod, bads ne kad newar peenahūt. Bet gan mums, ūā augūcham rahdits, no ūchahdas pahrdohūhanas ir ūagaidama ne wiū masa pelna, kas wiūeem pagasta lozēekem nahtu par labu un droūchihūatu pagastu mantu pret bojā eeshūanu un nekahrtigu waldiūhanu.

Tadeht es zeen. ūapulūei leeku preeūchā, pehž ūchis leetas pahreūpreeūchanas peenemt ūchahdas tehūes:

I. Dobeles aprinka pagasti atiūhi un ir pahrlēezinajuhūees, ka tagadejo magasiūu peepatureūhana wina materialistai attihūtibai wiūai ūlahdiga un tadeht ūur un ūā peenahūahs luhdi waldbibu, ka wiūas pagastu magasiūas kluhtu atzeltas un labiba un ūlehtis pahrdotas.

II. Ka atzelto magasiūu weetā lai kluhtu iūleetats zaur pahrdohūhanu eeguhtais kapitāls un wiūa magasiūas kapitāla augūti, pehž jaŭ paūtahwōūchēem noŭazijumeem par ūahrtibu pee aiūdewumu un uūturas paūneegūhanas.

Pahreedams uš ūchi temata otro dalu, t. i. ūā apūtiūrinahūanas-proūedura buhtu pa-ihūinama kad magasiūas labibu pahrdod? es turu par waijadūigu, pirms iūūlaidrot, ūahda eemēla deht ūchis jautajums zeltō.

Pahroto magasiūas labibu pagasti wiūwairak tiūai tad nolēm pahrdot, kad ūenas augūtas. Bet nu daudūreih gabahs, ka taūs atkal krituhūas, kad pag. weetneeku pulka ūpreeduma apūtiūrinajums atnahū. Waina tē buhs meklejama muūhu nepilnigās paūta-buhūchanās. Lihdi pagasta waldes luhgums ūaūneedi ar darbeem apūrauto uūtraugu-teesu, tad teel eesneegts gubernatora ūungam un beidūot pa to paūchu ūetu atnahū atkal atpaūak, daudūreih pagahjuščas nedēlas.

Pehž manahm domahm tahtu noūawehūhanu, kas pagasteem pa daikai leelu ūlahdi padara, tiūai zaur tam waretu nowehriūi, ka pagastu waldes minetos luhgumus ūuhūitu teesahm ar ūahdu pag. amata-wihru, ka zeen. uūtraugu teesa tos, ja ween eespehūjams, tuhdal nemtu pahrluhūot un ja ne tani, tad otrā deenā peesuhūitu gubernatora ūungam. Rahdas deenas wehlaki tapat ūahdam pag. amata-wihram atkal buhtu ja-eetobahs pee uūtraugu-teefas un pa tam notihūchais apūtiūrinajums jaūahrneis pagasta waldei.

Beū Dobeles aprinki ari ūenas, kas zaur wairakūlūihūhanu pa-

Pawls Alekxandrowitsch, Keisara jaunakais dehls, 8. janwari no Ranes pahrbrauzis Sw. Peterburgā, Keisara pilsmīnisteris grafs Adlerbergs turpretim 7. janwari nobrauzis us Rani. — Šoreiņ mums ištumā jamehsta par muhsu waldbas dascheem projekteem. Tā Rīgas Bahju awisei rakstis is Peterburgas, ka jautajumu par meera teesu eeweššanu Baltijas gubernās wehl šini mehnesti apspreedišot walsts padomē. Projekts par kara-deenesta pa-ihfnasšanu us 4 gadeem prinzipā Wisaugnaki jau peenemts un esot jan walsts padomei eesueegts. — Preses-litūmus (t. i. nofajimuns par drukas leetahm, awisehm zc.) no 1865. g. pahrraudišot un pahrlabofhot. „Golos“ dabujis telegramu is Londones, ka Kreemu waldbā ar Rīnas waldbneeku (kanu) noslehguš līgumu, pehž kura Kreemija ar kugeem war weš sawu kara-spehku pa Amu-Darijas upi. Par šho Kreemijas andelei un kara-spehka suhtiščanai wifai šwarigo štraumi mehš drihš pa-fneegfm jō shtakās sīnās. — Us Keisara Majestetes 25 gadu walbi-šanas-swehtfeem jagatawojāhs wifās walsts malās un ihpašči ari Baltijas eedšiwotaji, tā is šhi numura sīnahm pa dalaī redsams.

No ahršemehm ihpašči eewehrojams ne kas naw ko sīnot, til ka Augtu politika wehl arweenu us fewi lola wifās pafaulēs usmanibu. Afganistanā wineem pehž jaunalahm sīnahm gan ne-eet wifai labi, jo daudi tureenēs zilšhu fabeedrojāhs un sem Mohameda waldbas atkal isrihkojūšās kara-spehku no 30,000 wihru, ko Angleem warehs suhtit pretim. Tomehr Augti netaišāhs wis us projameeššanu, bet, tā leetāhs, nodomajūšči lahdu prahwu semes-gabalu peešširt sawas Indijas robešahm. Franziija. Lihds šim muischneeku uu printišču titeli Franziija naw aīfleegti, kaut gan ar teem, tā šaprotams, naw saweenotas ne lahdas privilegijas. Nesen nu, tā sīno, Dmales herzogs (weens no Orleanu familijas printišcheem), kas Franziijū armijā eenem general-inspektora weetu, dabujis no kara-ministera Farra amata darischanās wehstuli ar adreš „generalim son Dmal kungam.“ Tā tad herzoga titels bija islaisis. Dmales herzogs esot wehstuli ministrim atsuhtijis atpatal ar peešihmejumu, ka laikam kanzelejā notikuse lahda mifeshanāhs, jo wifā esot wifās peenahšohās Franziijas walsts grabmatās eerakstis ar wahrdu „Heinrichs no Orleanes, Dmales herzogs.“ Leetāhs, ka Franziija drihš šahls kustinat jautajumu, ka wifā muischneeku un printišču titeli Franziija buhtu aīfleedšami. — Franziisheem atkal lahds eemešs, launotees us Angleem. Augtu waldbā par lahdam brandwihna muzahm un neezigu naudas sumu nopirkuš no Nehgeru eedšiwotajeem lahdu reetruma Afrikas peekraštes gabalu, kas teek fauktis par selta peekrašti. Šhe jau šenaf bija daschi Franziishe andeles nami dibinajūšči lahdas mafas kolonijas un we-duschi andeli, un Franziischi šho peekrašti usluhloja par wineem pee-deroju. Tagad nu Augti peepeschi to taišāhs few peešširt. Awise „Franziishe republika“ raksta, ka Franziischi nedrihštot tahdā wifē kaut fewi zaur Angleem no minetas peekraštes ispeest. — Eewehrojams wihrs un republikas aīstahwetajs, Šchihls Jawers, ir nomiris, Franziishe tautas weetneeki ar leelu balsa wairakumu nošpreeduschi, ka garidneeki armijā naw wajadšigi. Zaur to sīnams katoku bāniza pafaudehs sawu waru, kas tai lihds šim bija pahr Franziijas kara-pulkeem. — Bahziijas waldbā nodomajūš sawu kara-spehku pa-wairot. Preeššlitums, kas us tam sīhmejāhs, kur wajadšigs jau eesueegts. — Nesen Berlinē apzētināja 13 sozial-demokratu štrahdneekus. Austro-Ungariija. Austrijas ahrleetu ministris barons Šaimerle šchinis deenās dēwa eewehrojumu špreedumu pahr Bahziijas-Austrijas draudšibu. Wifā teiza, ka žeribas, furas lifa us šho draudšibu naw pilnigi peepildijūšāhs. Lai gan šhi draudšiba meera uštūrešchanās dehl ween šlehgtā, tad tomehr meera drošhība naw leelaka palikuš. Tiziba, ka meers ilgi postahwešot, esot pa wifam suduš. Drefahrt barons Šaimerle iten gaischi lifa šapraši, ka Austriija nemaf wairs nedomā, Bosniju un Herzegowinu atdot Turzijai, bet turpretim ir gatawa, idewigā briedi ari wiju Rowibajaras pro-wiuzi ar saweem kara-spehkeem eenemt. Tas wehl naw sīnams, waj sozialistū ušmufinatajeem bijūš daliba pee Pēšhtes nemeereem. Bet tas jau isstaidrojees, ka Ungarōs ir jau ari sozial-demokratu partija. Gandrihš wifās Ungariijas pilšehtōs noteel lauschu šapulzes, kas ša-šahda luhguma-rakstis tautas weetneeku šapulzei, lai ta gahdajot, ka tee augstaki amata wihri, kas zaur neshchihsteem naudas darbeem rauga pee bagatibās tift un sawu augsto šahwōkli isleetat preešch lauschu apmahnišchanas un isshchihchanas, tiftu atželti no amata. Pamešis esot šastlimis. — Senaf mehš wehstijam, ka Melnkalnes

firts sawu kara-spehku nostahda pee Albaneešhu robešahm, gribedams ar waru eenemt tos semes-gabalus, kas wifam pehž Berlinēs luhguma peešširti. Tā tad Melnkalnes war isjeltees šahrtigs šarš; afins is-leeshana šarš Melnkalnesheem un Albaneešheem jau bijūš. Rewar šchaubitees, ka pee tam wainiga Turku waldbā, kas mineto semes gabalu atdoššanu tihšham wilzina. Leetāhs, ka šhi leeta neklus mis nobeigta bes leelwalstju šarpā-eešchanas.

Wisjaunakās sīnās.

M. J. Rīgā, 15. I. „W. W. pašudina par Keisareenes Majestetes wešelibu šahdu telegramu: „Ranē, 12. janwari. Keisareenes Majestete par deenu fewi jutahs labaku un šehžigatu. Wina šlepoja mafat un baudiša ehbeenu ar ehst-gribu. Pa nakti Keisareene guleja meezigati un šwihda tiftai maf. Meelas šitums bija walārā 38 gr. pee 118 afins pulkšteenišhu šiteeneem; šchoriht 38 pee 116 pulkš. šiteeneem.“

Atbildeš.

Daschi laštaji peepražinšchi, kur wini Rīgā waretu dabuht peenahkam o ijmahzišchanos, tā wadit mašinas, lam garinu-spehks par bšneju. Pehž notiku-šās apmahzišchanāhs teem waram tā atbildet: Mašinu wadišchanas eespehju Rīgā war panahki trījādā wifē: 1) juhrštolā, Želgawāš Ahr-Rīgā, kur jamalšā; 2) Rīgas-Dinaburgas bšlšs žela mašinu darbnizē un 3) Rīgas daschabōs fabrikōs. Sem 2. un 3. numurā peeminētās mašinu eestahdēs ušnem mahžellus bes mafas, un teem wehl peemafšā deenas-algu.

Tadehš kas nodomajūšči Rīgā eeguhtees mineto pamahziššanu, barihs labi, tad nolihgšchanās dehl pašči nonahšs Rīgā un tā, pehž sawas rozibas, ismetleees fewim patihkamo weetu. Mašinu wadiššanu ween ahtri eemahzišees; bet reifē ari wihu peekopšhaku, ja kur kas matajees, ne til ahtri; us to wajadšehš šchlošera šapratibu, kas sīnams peepražis jo wairal laika un naudas tehriina. — **Špūm** — E. Luhtum, eesūhtet wehl reif min. sīnojumu, bet ihšu un pilnigi leetifu, pee tam ari peeminot, tā leeta nobeigusehs. — **J. Štbrg** — E. M. m. Pee kara-deenesta atlaischanas familijas buhššanu dehl, kad tehwan weens darba-spehžigs, bet tee žiti darba-nespehžigi dehl, ir toti eewehrojams, waj tehws patš ir darba spehžigs, waj nespehžigs. Tā p. peem. kad tahds tehws waj nu wezuma, waj žita žehlona dehl ir darba nespehžigs, wina darba-spehžigais dehlš (ja tee žiti dehl wehl ir par jauneem waj žita žehlona dehl darba nespehžigi), bauda pirmās šchiras atweeglošchanas teekšbas, bet tahdā pašchā atgadijumā tilai otrās šchiras teekšbas, ja tehws ir darba spehžigs. Wezuma dehl tiftai to usluhto par darba nespehžigu, lam pahri par 55 gadeem un kas jaunats par 18 gadeem. Tadehš Jums, tiftai 48 g. wezeem, nebuht naw netaišniba notikuš, kad Žuhš dehlam peešchihra tiftai II. šchiras teekšbas, un tā tad Žuhš ari suhdset nebuht newareet (Matera lit. krahj. sp. p. 10 un 62, kara-deen. lit. art. 45 un 46). — **A. Fr** — **M. B.** Širniiga pateiziba par šweizinjumu; par peesoliteem rakštem buhšim pateizigi. Jautajumu isstaidr. šhi numura „Šabshwē un sīnibā.“ — **E. A-v-s** — **Drbē.** Širniigas pateizibas Jums un wifēem žiteem. Nebihstatees — wehl bšihwo wezais Deems un — kaisniba! Pafaujaiēes drošchi us tam, ka mums, kamehr esam un pafleekam pee sawas wehsturistās uštigibas un neaprobešholās padewibas pret karsti mihtoto Semes-tehwu un Wina Augsto Ramu, un kamehr mehš darom un isšura-nees tā, ka Wina augstā Waldbā grib un wehlāhs, — ka tiftmehr mums ne kas newar kaitet un lai pat derwin welni šapreditos un daušitos. — Šchi drošchā un šwehtā tiziba un pafaušchanāhs ir muhsu žela-rakhditajs un muhsu preešchuramās brunas! — **Juhrneekam.** Pateizamees par wehstuli un sīnahm. Weibšamās tiftai pa-ihfnatas warējam ušnem. Ja tatra Baltijas pagastu un muischu gribetum geografiski ap-rakstīt un pee tam wehl isstaidrot, tā tatra muischa isstatahs, tad šchim noluhlam wajadšetu ihpašchā laikalšta un tam ari buhtu darba šohbūs gadus 50. — Par turpmateem sīnojumeem, kas wispahrigi eewehrojami, mehš pateikšimees. — **Paldeews** par širniigo laimos wehlejumū. — **St. J.** — **E. p.** ad 1) Magafinas-wihri ir pagasta amata-wihri. Amata un personištās (polizejas, kriwinala) leetās wini pirmē instanžē teesajami usraugu- un aprinča polizejas- (pils, brugu) teekšs, it tā ari pa-gasta wezales, preešchneeki, teesnešči; bet it wifās žiwil-leetās (preešhu suhdšibās) wini tapat tā wifā žiti pag. amata wihri ir teesajami pagasta teekšs. ad 2) Magafinas parabi šapeebšen pagasta teesai (Matera lit. krahj. sp. 32, § 5), bet galwas-naudas parabi pagasta walbei (turpat sp. 49, §§ 30 un 31, lpp. 50—53, §§ 33, 34, 35, 36 un 37). — **Kas sawu brijwekšemplarn wehl nebija dabujūšchi,** lai mums laipni peebod, aīš darbeem nebija walas, ešpebijajai ušdot adrešes. **Red.**

Wifēem, kas „Balt. Semlopin“ un wina redaktoram us jauno gadu laimas wehlejušchi, isstata širniigas pateizibas **Materu Juris.**

Durbes pilšehtinas un apgabala un daudi žitahm šanteetehm un šanteescheem, kas man laimas wehlejušchi un isžajijūšchi sawu atšihšanu par „Šabshwes wilneem,“ es no širds pateizos un preezāšohs, kad man ar otro romanu „Patriofisms un mihsleštiba“ idošees tahdu pat laipnu atšihšanu ispelnitees. No širds preezājos, ka manam jaunajam draugam Šandaru Jahnim ari ideweēs, Juhšu laipno atšihšanu ispelnitees ar sawu goda-algas žeenito „Austaru.“ Žerefm, ka it wifā pee šhi pirmā darba nepatiks. Širniigi šweizinjabams Juhšu **Theobors Rolands.**

Daschi laštaji šchlojūšhees, ka Želgawā weens grahmatu pahrdotawas ihpašchneeks no teem nemot daudi wairal naudas par „Balt. Semlopi“ un „Pee-litumu,“ ne tā abi mafā. Preešhmedami, ka pehž muhsu luhguma ne weens grahmatu pahrdewešs par muhsu awišt nedrihšti wairal nemt, ne tā šubinajumōs nofajis, mehš žeen. laštajūš darom ušmanigis us Wienersta lga grahmatu bobi un us teem kopmanēem Želgawā, kas muhsu awišt isdala. Tee sawu luhgumu nelaušch. „Balt. Seml.“ administrāzija.

Atbidošchais redaktors: **Materu Juris.**
No ženjures atwehlets, Rīgā, 15. janwari 1880.

Sludinajumi.

Mašinalšana.

Rīgas Latv. labd. biedrības jaunais skolā nams ir jau pilnīgi gatavs. Ēsveģitijana notiks otrdien, 22. janvārī, sk. g. pulksten 8. pēc pusdienas zaur zēn. Rīgas superdentu Müller lungu. Pēc tabā dalību nemt zaur šho padewigi celuhj wīsus šchīs skolas labwehletajus, tā: wīsu žitu Rīgā pastahwošhu Latweeschu beedribu preeščnerkus, zēn. Latw. laifrakstu redaktorus un it fewišchī wezatos i Rīgās un no semehn, tā ari beidjot pēc pēhdejāhm sapulžehm kīast nebīšusšos Rīgas Latweeschu labdr. beedribas ložektus.

R. L. labd. beedr. preeščnueeziba.

Sludinajums.

Kursemes pilsehtas hipotēku beedribas direkčija dara sinamu, ka fassa bušs arweenu atwehrtā, tīfai krons un žitas šwehtas deenas īnemot, it deenas no pulksten 10. no rīhta līhdi 1. pēc pusdeenas un žet tam pīrdeenas un žetort-deenas no pulksten 6-8. wafarā.

Jelgawā, 8. janvārī 1880. gadā.

Pr. Prezidents:

Direktors August Westermann.

Sekretērs: Melville.

Jannas meitenes,

las grīb eemahžitees smalkus rotas darbus war pēteitēes Jelgawā, Strīhweru-eelā Nr. 22, sehtā 1. trep. augšā.

Pēhž šaraktīšanahs ar Kursemes pilsehtas hipotēku beedribas direkčiju Kursemes jemneču lītumu-komīšija ir nolēhmusi, ka Kursemes pilsehtas-hipotēku beedribas līhu-grahmatas ir tai pašā wehrtē leelamas, tā tee lablāhšānas lītumā § 13. minēte papīhri, tas augtus nēs un tabehi lauku-pagašteem ir pilnīgi teesiba šchīs līhu-grahmatas pret to pagasta-lāhdēs atrodoho šho naudas-žumu tapat eepīrkt, tā žitus wīneem pēhž lītuma preešč epīrščānas atwehletus augtu-papīhrius.

Jelgawā, 21. dežembri 1879.

Šaha gada 4. februārī pulst. 11. preešč pusdeenas taps

Meirana Gottlieb - skolas mūhra buhwe,

2 tahšhu augsta, 16 ašes gara un 8 ašes plata uš torga īdota. Meistari ar labāhm teezībāhm un tas waretu eemahžat līhdi 600 rub. kuzjonas, teel ušāžinatī, minētā deenā uš šchīs walšs mahju atnahkt. Tuwatas nožāžīšanahs tur pat pēc walšs waldes.

Meiranu walšs walde, 8. janvārī 1880.

Ad mandatum: W. Daulberg.

Dr. Voorten's,

ahstis īhpašchī preešč auschu, taklu- un degunu-šimibāhm.

Rīgā, Teatra-bulewari Nr. 6.

Deena gruntsmahja,

tas preešč 23 gadeem pīrta un labi eekī-teta, ar labāhm ehlahm, ahbela dahreju, 104 pūhweetāhm labu tīhruma žemi, labāhm plawāhm un ganībāhm — teel pah-dota. Šchī weeta ari preešč andeles pa-figa. Tuwatas šinas Wolmeetas aprīnki, Umurgas draudse pēc Pōžzeema Žehne mahjas īhpašchneela.

Teel-Abguldes mūišchā, 10 werstes no Dobeles, ir uš wīsu labako eetaisita

wilas-karščana.

Apštelesčanahs īdara ahtri un labi.

Kas grībetu Kalnžema pagastā ušneentes škurščenuflanzīščanu, war uš maškolīščanu šch. g. 21. janvārī pulst. 12. pēteitēes pēc minētā pag-waldes.

Zeenitai publīkai pašmoju, la esmu nopīzīs

Kr. Bušča grahmatu un rakstāmu leetu pahrdotawu

Uhr-Rīgas Ralku-eelā, 14. num.

To grahmatāhm un it īhpašchī rakstāmu leetu trahjumem pawarwojīs, pēdahwaju zēn. publīkai pēnemīgas ženas un laipnu apdeeneščanu.

Firmas wahrde:

Gedert Eulenberg & Co. (Pūhžīschu Gederts un beedris).

Ar zēenīščanu

G. Eulenberg's (Pūhžīschu Gederts).

Andeles weetas pahrzelschana.

Sawāhm zēn. kundehm pagodinājos sinamu darit, tā šawu brandwīhna-pahrdotawu no Kleina nama esmu pahrzehlis rakstfunga Schmemana namā, Jelgawā Basnīzas-eelā.

Arturs Nelins, agraf G. A. George.

P. Lerchendorff,

Klaku- un Schkuhn-eelu itubri Nr. 13.

Turu bagatīgu ležeri no Masławas un Kengeraga fabrikāhm:

Linu dšhjas preešč aufchanas

Nr. 14, 16, 18, 20, 25, 30, 35, 40.
725, 738, 750, 775, 850, 900, 975, 1050 kap. par podu.

Bafulu dšhjas preešč aufchanas

Nr. 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 25, 30.
425, 450, 475, 500, 525, 575, 600, 675, 750 kap. par podu.

tablat:

Žhstnos Augtu kofwīlnas deegus preešč aufchanas,

wīdōs numurdōs un pērwēs, tā ari drufatus deegus leelā mūštara īfwehlē.

F. W. Grahmann, Rīgā,

eepretim Jelgawas un Tukumas bahmūsim. Arkli, arktu daikti, sehjamas- un pšauja-mas-mašchinas. Ar rotāhm un gepelī dšenamās futamas-mašchinas. Garretta lokomobiles un futamas-mašchinas, tas īhpašchī weentahrschī labi tāištās un daubī pašrahdā; uš Parīses pašales īstahdi tahs ar 2 šelta medatahm kronetas. Superšofati, augst- un wīdus-grahdigi, ar pēsolita labuma apgalwoščanu.

K. Ugtīnga apgahdeenā īnāhkuščas un wīna grahmatu bodē

Leepajā, pēc wežā tīrgus plāščha, tā ari žitās grahmatu bodēs dabu-jamas šchahdas jaunās grahmatas:

- 1) Vīttēna špreedūmi jeb jaunu seeweeschu īsture-ščanahs no Sahle. (koti jauks stahsts), maksā 40 kap.
- 2) Žumšības darbs no W-s " 15 "

P. van Dyk, Rīgā, Smilšču-eelā.

Claytona Lokomobiles u. kuf.-mašč. Pačarda superšofati, augst- u. wīdejgr. ar pēsolita labuma apgalwoščanu, — tā tā ari tali-mehstī un wīšadas žitas laukšaimn. mašč. u. rīhli.

Divas jaunās

ehrgēles

ir pēc manīs atkal dabujamas: weenas ar 4 registereem un pēlahketu pedahju; otras ar 7 registereem (pedahlam fewīščhā wind-lahde, ar 16 pēhdu šubās).

Ar zēenīščanu
P. Wittmet.

Ehrgelu buhwetājs Ernst Rohu.

Latweeschu meiteņu-skola Rīgā.

Tai 23. janvārī šch. g. atklāhs žemalahs klāses mahžības tani no R. L. labdar. beedribas jaundibinatā 3-klāšgā meiteņu-skolā ar Latweeschu mahžīšanahs walodu. Mahžīs religijū, Latweeschu walodu, Kreewu walodu, Bahju walodu, wehtīnāščanu, rolu-darbus, štaifrakstīščanu un dšeadāščanu. Maksā 6 rub. par pus-gadu. Pēteitēes war it deenas no pulst. 9-1 skolā namā, Masławas preešč-pīlsehtā, Wootu eelā (Sprengstrāže) Nr. 21, pēc skolotāja P. Šilma lga.

Rīgas Latw. labdar. beedr. preeščnueeziba.

Par sīnu!

ta manā elementār-skolā mahžībā eefahšees 9. janvārī 1880. g. Pēteitēes war no 6. janwara jahlot Dobeļē, Leepajas-eelā, Pīrščīetba namā Nr. 4, pēc skolā preešč-neežes Julie Šīrščfeld.

Mehstlu gipsi,

labako mehstloščanahs līhdi preešč ah-bolīna un pahščhu-augeem, pēdahwā

J. C. Zelms, Rīgā, Patejas-eelā Nr. 9.

Firma Kreewu nguns = apdroščinaščanas beedriba,

dibinata 1827. gadā.

- Agenti:
- Zehsis — G. Wolkmann,
 - Walka — Morīš Rolland,
 - Werowā — E. jon Stoeber,
 - Walmcerā — Th. Adamsohu,
 - Limbaščōs — B. D. Gušlowsch,
 - Muhjēnē — Eduard Dabbert.

Zēn. semtopeem teel zaur šho sināns darīs, tā ta

wīslabakā sorte gīpšes

preešč ahbolīna tā ari rudšu lauku mehstlo-ščanahs ir dabujama 1/2 werstes no Šolōs buhdamā Pawasaras mūišchā. — Weena mūža samaltās gīpšes, ar to dīwī pūpra-weetas žemes war apkoīst, maksā 1 rubl.

Wīfadus drukas-darbus

nem un par mehrenāhm zēenāhm ahtri un glihtī īstrahdā

Aleksandra Stahla drufatawa, Rīgā, Muhlu-eelā Nr. 13.

Leeser Dīolmūišchās walšs-skolā weefīgs wakars

3. februārī
ar dšeadāščanu.
Sahkums pulstēn 4. pēc pusdeenas.
Leeseres dšeed. beedr.

Līpīn dšeed. beedr. īrīhlos šweht-been, 27. janvārī 1880, Gluhdu mahjās gada - šwehtkus

ar dšeadāščanu un danžošānu.
Pēdahščanahs maksā: lungeem 75 kap., lundšehm 25 kap.
Sahkums pulst. 4. pēc pusdeenas.
Dšeedatāji.

25 rub. patežības alga.

No 4. uš 5. nowembri no skolā īfagta lehwē, leelā augumā, šarkānu spalwu, labā pakaltāhja līhdi lōžitawai balta, balta šīhme pēerē, tālām labā pūšē plēšs beš spalwās, šrehpes uš kreīso pūšē, wehrtība 80 rubl. Kas jagto lehwē ušrahdā, jeb par to šinas pašneedi, dabun mineto algu no Žaun-Peebalgas pagasta waldes.